

Ontmoeting

Dopen à la minute

Henk Bouwmeester

Halverwege zijn ochtendgebied¹ vult ineens een brede schaduw van een onbekende man zijn kamer. Even schrikt Filippus: een engel²! Maar als hij hoort wat de engel zegt, wint zijn verbazing het van zijn schrik. Hij moet zorgen dat hij rond het middaguur op de verlaten woestijnweg van Gaza naar Jeruzalem is³. Nog voordat hij kan vragen wat hij daar moet doen, is de man verdwenen.

Onderweg vraagt hij zich voortdurend af wie of wat hij daar midden op de dag zal ontmoeten. Mensen zeker niet⁴. Te stil, te heet en geen water onderweg. Verrast kijkt hij op als er vanuit Jeruzalem een kleine karavaan aankomt⁵. Een paar kamelen, een reiswagen en een tiental begeleiders. Vreemd genoeg zegt niemand iets. Zelfs de dieren zijn stil. Dichterbij gekomen hoort hij toch een stem. Een vrouwenstem⁶? Nee, toch een man. Een Griekse man, want hij hoort Griekse woorden. Bekende woorden, woorden uit de profetie van Jesaja⁷.

Tot zijn verbazing ziet hij⁸ dat de man de Ethiopische minister van financiën is⁹ die de profetie van Jesaja leest¹⁰. Maar van het verhaal begrijpt hij niet veel¹¹. Het is ook een wonderlijk verhaal. Over een man die alle onrecht van de wereld over zich heen laat komen en niets zegt terwijl iedereen hem diep vernedert¹². Heeft de profeet het over zichzelf? Of doelt hij op een ander¹³?

Als de man hem vraagt uit te leggen over wie de profeet het heeft, vertelt Filippus hem het evangelie van Jezus¹⁴. Jezus die mensen verlost van alles wat hen bindt. Ras, geaardheid, zonde. Dat door Hem ook eunuchen¹⁵, dorre bomen zoals hij¹⁶, niet meer geweerd worden van religieuze bijeenkomsten¹⁷. Integendeel, zij zullen een ereplaats in Gods koninkrijk krijgen¹⁸. Geweldig!

‘Kijk,’ zegt de man, ‘een meertje¹⁹! Kan ik gedoopt worden?’ Dat het vreemd is een meertje te zien middenin de woestijn komt niet in hem op. Zo graag wil hij gedoopt worden²⁰! Geen proselietendoop met een wachttijd van drie jaar²¹. Nee, een doop in de naam van Jezus. Nu, van het ene op het andere moment. Om met Jezus een nieuw leven te beginnen²². Vol blijdschap reist en leest de man na zijn doop verder²³. Dat Filippus van het ene op het andere moment verdwenen is, heeft hij niet eens door²⁴.

¹ De Bijbel vertelt niet dat Filippus aan het bidden is. Maar uit de tekst van Handelingen 8:26 volgens de HSV moet Filippus opstaan. Het kan dus zijn dat hij nog in bed lag. Waarschijnlijker is echter dat hij op zijn knieën lag en aan het bidden was. In Joodse kring (en later ook bij Christenen) was het heel gebruikelijk aan het begin van de dag te bidden. (Hand 8:26 (HSV): ‘En een engel van de Heere sprak tot Filippus en zei: Sta op en ga naar het zuiden, de weg op die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza.’)

² Handelingen 8:26a: ‘Een engel van de Heer zei tegen Filippus:’

³ Volgens de vertaling van de NBV moest Filippus tegen de middag naar de verlaten weg gaan (Hand. 8:26: ‘Een engel van de Heer zei tegen Filippus: “Ga tegen de middag naar de verlaten weg van Jeruzalem naar Gaza.”’) De HSV wekt de indruk dat hij onmiddellijk vertrekken moest (Hand. 8,:6 HSV: ‘En een engel van de Heere sprak tot Filippus en zei: “Sta op en ga naar het zuiden, de weg op die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, die eenzaam is.”’)

⁴ In de tijd van Filippus leidden er twee wegen naar Gaza: de kustweg waarlangs die karavaans doorgaans volgden en een verlaten woestijnweg door een bijna onbewoond gebeid. (Ontleend aan de Studiebijbel in Perspectief)

⁵ De stoet was op de terugweg vanuit Jeruzalem (Hand. 8:27c-28: 'Hij was in Jeruzalem geweest om daar God te aanbidden en zat nu op de terugweg in zijn reiswagen de profeet Jesaja te lezen.')

⁶ Wanneer de eunuch gecastreerd werd wordt niet verteld in de Bijbel. Wanneer hij voor zijn puberteit al werd gecastreerd, zal hij een hoge stem hebben behouden. Werd hij na zijn puberteit gecastreerd dan leidt dat niet tot het hoger worden van de stem. (Bron: Wikipedia)

⁷ Handelingen 8: 28: '... en zat nu op de terugweg in zijn reiswagen de profeet Jesaja te lezen.' Ongetwijfeld zal de man het boek van de profeet Jesaja hebben gelezen in de vertaling van de Septuagint, de Griekse vertaling van de Tenach die tussen 250 en 100 v. Chr. werd gemaakt. Hebreeuwse teksten waren te 'heilig' om te worden verspreid.

⁸ De heilige Geest zegt tegen Filippus naar de man toe te gaan. (Hand. 8:29: 'De Geest zei tegen Filippus: "Ga naar die man daar in de wagen."')

⁹ Handelingen 8:27b: 'Daar kwam hij een Ethiopiër tegen, een eunuch, een hoge ambtenaar van de kandake, de koningin van Ethiopië, die belast was met het beheer van haar schatkist.'

¹⁰ Handelingen 8:30b: 'Filippus haastte zich naar hem toe en hoorde hem de profeet Jesaja lezen.'

¹¹ Handelingen 8:30b-31: 'Waarop hij vroeg: "Begrijpt u ook wat u leest?" De Ethiopiër antwoordde: "Hoe zou dat kunnen als niemand mij uitleg geeft?"'

¹² Handelingen 8:32-33: 'Dit was het schriftgedeelte dat hij las: "Als een schaap werd hij naar de slacht geleid; als een lam dat stil is bij zijn scheerder deed hij zijn mond niet open. Hij werd vernederd en hem werd geen recht gedaan."'

¹³ Handelingen 8:34: 'De eunuch vroeg aan Filippus: "Kunt u me zeggen over wie de profeet het heeft? Over zichzelf of over een ander?"'

¹⁴ Handelingen 8:35: 'Daarop begon Filippus met hem te spreken over het evangelie van Jezus, waarbij hij deze schrifttekst als uitgangspunt nam.'

¹⁵ Voor en na het begin van de jaartelling werd aan de hoven van machthebbers castratie toegepast omdat de machthebber zeker wilde zijn dat hij de vader was van kinderen van zijn vrouw(en). Sommige eunuchen hebben grote politieke macht uitgeoefend, doordat ze dicht bij de machthebbers stonden en vaak groot vertrouwen genoten. (Bron: Wikipedia). De ambtenaar van de koningin van Ethiopië zal om andere redenen zijn gecastreerd.

¹⁶ Jesaja 56:3b: 'En laat de eunuch niet zeggen: "Ik ben maar een dorre boom."'

¹⁷ Deuteronomium 23:2: 'Mannen bij wie de zaadballen zijn geplet of het lid is afgesneden, mogen niet deelnemen aan de dienst van de HEER.'

¹⁸ Jesaja 56:4-5: 'Want dit zegt de HEER: De eunuch die mijn sabbat in acht neemt, die keuzes maakt naar mijn wil, die vasthoudt aan mijn verbond, hem geef ik iets beters dan zonen en dochters: een gedenkteken en een naam in mijn tempel en binnen de muren van mijn stad. Ik geef hem een eeuwige naam, een naam die onvergankelijk is.'

¹⁹ Handelingen 8:37b: 'Onderweg kwamen ze bij een plaats waar water was, en de eunuch zei: "Kijk, water!"'

²⁰ Handelingen 8:37c: 'Kijk, water! Waarom zou ik niet gedoopt kunnen worden?'

²¹ Als iemand Jood wil worden, wordt hij eerst ondervraagd door minstens twee rabbijnen die dan bepalen of zijn motieven goed zijn. Als zij geaccepteerd zijn, worden zij proseliet. Het is een periode van ongeveer drie jaar waarin zij de Joodse tradities en gewoonten moeten leren kennen. In het laatste jaar daarvan wordt er nauwkeurig op toegezien of men ook daadwerkelijk de Joodse tradities volgt. Als dat zo is, kan de man besneden worden en gedoopt worden (mikvah doen, dat is ritueel gereinigd worden). Bron: <http://members.ziggo.nl/peter7/doop/joods.html>.

²² Romeinen 6:5: 'We zijn door de doop in zijn dood met hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden.'

²³ Handelingen 8:39: 'En de eunuch (...) vervolgde zijn weg vol vreugde.'

²⁴ Handelingen 8:39: 'Toen ze uit het water kwamen, greep de Geest van de Heer Filippus en nam hem mee, en de eunuch zag hem niet meer, maar vervolgde zijn weg vol vreugde.'